

EXPUNERE DE MOTIVE

Legislația care reglementează funcționarea administrației publice din România a cunoscut un proces continuu de evoluție, începând cu apariția Legii administrației publice locale nr.69/1991 și continuând cu Legea administrației publice locale nr. 215/2001, cu modificările și completările ulterioare. Deși se poate aprecia că tendința a fost pozitivă, există încă deficiențe rezultate din complexitatea, uneori nejustificată, a legislației, la care se adaugă lipsa coerenței și a corelării între diferitele acte normative care reglementează domeniul în cauză. Atribuțiile diferiților actori implicați sunt, în multe situații, insuficient delimitate și confuze.

Problemele importante ale administrației locale, în principal cele legate de slaba capacitate administrativă nu au fost abordate într-o manieră coerentă și consistentă.

O altă deficiență majoră a legislației care vizează administrația publică din România este lipsa mecanismelor de implementare, în principal a sancțiunilor pentru nepunerea în aplicare a prevederilor legale.

Toate aceste aspecte au fost criticate în repetate rânduri de către organismele internaționale cu care România cooperează, respectiv Uniunea Europeană, Consiliul Europei, Banca Mondială etc. În același timp, deficiențele menționate au împiedicat dezvoltarea unei administrații locale care să se bucure de o reală autonomie, să fie eficientă și orientată spre rezolvarea problemelor cetățenilor.

Proiectul de modificare și completare a Legii administrației publice locale, elaborat concomitent și corelat cu celelalte acte normative care reglementează domeniul administrației publice, încearcă să creeze mecanismele necesare pentru dezvoltarea unităților administrativ teritoriale. Sunt prevăzute măsuri pentru sporirea autonomiei, oferindu-se autorităților administrației publice locale mijloacele pentru creșterea eficienței și calității actului administrativ. În același timp, urmărim prin noul text de lege și responsabilizarea aleșilor locali în procesul de administrare a comunităților pe care le conduc.

Astfel, principalele modificări aduse Legii administrației publice locale nr.215/2001, cu modificările și completările ulterioare, sunt:

1. Introducerea conceptului intercomunalității

Acest concept există și în actuala lege, care permite asocierea între unitățile administrativ-teritoriale în vederea realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional și furnizarea în comun a unor servicii publice. Modificările propuse de actualul proiect de lege prevăd modalități de constituire a unor organisme tehnice și de conducere a acestor asociații, precum și obligația Guvernului de a sprijini formarea și funcționarea acestor asociații. În acest scop, propunem sprijinirea, de către Guvern, a asocierii unităților administrativ-teritoriale prin intermediul unor programe naționale de dezvoltare finanțate anual prin bugetul de stat și prevăzute distinct în cadrul bugetului Ministerului Administrației și Internelor.

Proiectul de lege prevede constituirea zonelor metropolitane, ca tip de asociații de dezvoltare comunitară pentru stimularea concentrării unităților administrativ-teritoriale în jurul unor poli de dezvoltare în scopul dezvoltării infrastructurii și a unor obiective de dezvoltare de interes comun.

Modificările propuse încearcă să ofere soluții pentru o problemă care este gravă a unităților administrativ-teritoriale, și anume slaba capacitate administrativă, în principal a unităților administrativ-teritoriale mici, fapt care privează un număr important de cetățeni români de o serie de servicii publice. Prin asocierea mai multor autorități ale administrației publice locale, acestea vor putea să deruleze proiecte de o mai mare anvergură și să furnizeze servicii publice pentru care fiecare în parte nu ar avea resursele necesare.

2. Validarea consilierilor locali și județeni, constatarea încetării mandatelor acestora, precum și a dizolvării consiliilor locale și județene va reveni justiției

Această modificare a fost propusă în virtutea principiului conform căruia într-o țară democratică asupra legalității oricărei acțiuni trebuie să se pronunțe justiția.

3. Adoptarea hotărârilor consiliului local și județean numai cu majoritate simplă sau cu majoritatea consilierilor în funcție

Proiectul propune renunțarea la utilizarea majorității de două treimi din numărul consilierilor în funcție pentru adoptarea hotărârilor consiliului local, respectiv județean, în anumite domenii prevăzute în forma actuală a legii. Motivele sunt legate de eficiența funcționării autorităților administrației publice locale. În condițiile în care majoritatea de două treimi este foarte greu de realizat, au existat numeroase cazuri în care programul electoral al primarului sau al majorității politice din consiliul local sau județean nu a putut fi pus în aplicare în întregime.

4. Viceprimarul

Exercitarea funcției de viceprimar a fost una din temele cele mai dezbătute în analizele efectuate asupra funcționării administrației locale. În numeroase cazuri, relația primar-viceprimar nu a funcționat corespunzător. Acest fapt s-a datorat atât procedurii greoaie de demitere a viceprimarului, complicată de necesitatea votului a două treimi din numărul consilierilor în funcție și pierderea statutului de consilier al viceprimarului, cât și dispozițiilor limitative referitoare la atribuțiile acestuia. În aceste condiții, proiectul de lege propune păstrarea calității de consilier a viceprimarului și demiterea sa cu votul majorității consilierilor în funcție. Astfel, în cazul unor relații nefuncționale între primar și viceprimar, înlocuirea acestuia din urmă va fi mult ușurată, în beneficiul funcționării unității administrativ-teritoriale și a serviciilor publice locale. De asemenea, propunem eliminarea restricțiilor privind atribuțiile pe care primarul le poate delega viceprimarului. În condițiile în care cei doi au o relație eficientă de colaborare, nu există motive pentru care viceprimarul să nu poată îndeplini, în numele primarului, orice atribuții ale acestuia.

5. Modificarea mecanismului de numire, sancționare și demitere a secretarului unității administrativ-teritoriale

Actuala lege prevede că numirea, sancționarea și demiterea secretarului unității administrativ-teritoriale intră în competența prefectului pe baza unor proceduri care sunt derulate de către autoritățile administrației publice locale. Ca urmare a

disfuncționalităților produse în acest sistem, care au atras inclusiv critici severe din partea Uniunii Europene, a Consiliului Europei, a Congresului Puterilor Locale și a altor organisme internaționale, propunem eliminarea prefectului din acest proces. Astfel, secretarul unității administrativ-teritoriale va fi numit, sancționat și demis conform procedurilor generale aplicabile funcționarilor publici de conducere, potrivit Statutului funcționarilor publici.

6. Cabinetul primarului și cabinetul președintelui consiliului județean

În vederea îmbunătățirii eficienței aparatului de specialitate al primarului, respectiv al consiliului județean, proiectul de lege permite înființarea cabinetului primarului, respectiv al președintelui consiliului județean, care va fi format din personal contractual numit pe baza încrederii acordate de primar, respectiv președintele consiliului județean. Atribuțiile personalului din cabinet vor fi stabilite și delegate de către primar, respectiv președintele consiliului județean și vor fi aprobate de autoritățile deliberative.

7. Numirea și eliberarea din funcție a președintelui și vicepreședinților consiliului județean prin votul majorității consilierilor în funcție

Această modificare este necesară din două motive fundamentale. În primul rând, măsura contribuie la creșterea eficienței funcționării consiliului județean. În condițiile menținerii dispozițiilor în vigoare, există posibilitatea ca președintele consiliului județean să piardă susținerea majorității consilierilor, dar acest lucru să nu fie urmat de înlocuirea sa datorită neîndeplinirii cvorumului necesar adoptării unei astfel de hotărâri. În schimb, noua majoritate poate respinge toate proiectele de hotărâri propuse de președintele consiliului județean sau de minoritatea care îl sprijină pe acesta, producând blocaje ale activității acestora. Acestea pot fi evitate prin modificările propuse în proiect. Astfel, ocuparea funcției de președinte va reflecta compoziția politică a consiliului județean. În al doilea rând, este importantă asigurarea simetriei prevederilor legale, ceea ce presupune o metodă similară de vot atât la numire, cât și la destituire.

8. Funcția administratorului public

Prin această funcție se urmărește asigurarea unui grad mai mare de profesionalism în funcționarea autorităților administrației publice locale la toate nivelurile. Funcția are un caracter opțional, iar administratorul public va îndeplini atribuții delegate de către primar sau de către președintele consiliului județean, existând mai multe soluții posibile.

9. Introducerea unui capitol privind actele administrației publice

Prin acest capitol se urmărește o sistematizare și clarificare a tipologiei documentelor emise de către autoritățile locale.

10. Introducerea unui capitol de sancțiuni

Datorită problemelor constatate ca urmare a aplicării legislației referitoare la administrația publică propunem introducerea unor sancțiuni contravenționale, ca mecanisme pentru asigurarea implementării legislației, precum și pentru creșterea responsabilității autorităților administrației publice locale, mai ales în perspectiva extinderii atribuțiilor acestora, urmare a procesului de descentralizare.

În elaborarea proiectului, au fost parcurse procedurile legale privind transparența decizională în administrația publică.

Considerăm necesară înaintarea în procedură de urgență către Parlamentul României a prezentului proiect de lege având în vedere importanța accelerării procesului de reformă a administrației publice în contextul integrării României în Uniunea Europeană. Comisia Europeană a subliniat necesitatea dezvoltării capacității administrative și financiare a autorităților administrației publice locale în vederea exercitării în condiții de eficiență a competențelor descentralizate. Având în vedere că la data de 16 mai 2006 Comisia Europeană va publica cel de-al doilea Raport comprehensiv de monitorizare a României, considerăm deosebit de importantă promovarea și adoptarea prezentului proiect de lege în regim de urgență.

Având în vedere cele de mai sus, am elaborat prezentul proiect de lege pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută la art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU